

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ-ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ελευθέριος Βαγενάς
ΑΜ: 16403

Επιβλέπων Καθηγητής: Χαρίλαος Ναζάκης

Πρέβεζα 2019

The external audit- practical example of external audit

Εγκρίθηκε από τριμελή εξεταστική επιτροπή

Τόπος, Ημερομηνία: Πρέβεζα, 26/02/19

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Επιβλέπων καθηγητής: Χαρίλαος Ναξάκης

2. Μέλος επιτροπής: Κωνσταντίνος Καραμάνης

3. Μέλος επιτροπής: Αικατερίνη Γαλανού

Ο/Η Προϊστάμενος/η του Τμήματος:

Υπογραφή

© Βαγενάς, Ελευθέριος, 2019.
Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved

Δήλωση μη λογοκλοπής

Δηλώνω υπεύθυνα και γνωρίζοντας τις κυρώσεις του Ν. 2121/1993 περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας, ότι η παρούσα πτυχιακή εργασία είναι εξ ολοκλήρου αποτέλεσμα δικής μου ερευνητικής εργασίας, δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής ούτε προέρχεται από ανάθεση σε τρίτους. Όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν (κάθε είδους, μορφής και προέλευσης) για τη συγγραφή της περιλαμβάνονται στη βιβλιογραφία.

Βαγενάς Ελευθέριος

Υπογραφή

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα μέσα από την καρδιά μου να ευχαριστήσω τους γονείς μου, Γιάννη και Ειρήνη-Ελένη για την αμέριστη συμπαράσταση που μου έδειξαν σε αυτή την δοκιμασία, την κοπέλα μου Μαρία, και τον κύριο Ναζάκη για τις πολύτιμες συμβουλές αλλά και την καθοδήγηση, καθ' όλη την διάρκεια ολοκλήρωσης της πτυχιακής μου. Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Καρούμπη, εφοριακό ελεγκτή, για τον χρόνο που διέθεσε στο να μου απαντήσει το ερωτηματολόγιο που του παρέθεσα, αλλά και να μου αναφέρει ένα πρακτικό παράδειγμα ελέγχου που πραγματοποίησε.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία αποτελεί το τελευταίο στάδιο της φοίτησης μου στο ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ του ΤΕΙ ΗΠΕΡΟΥ. Είναι μια πρόκληση για μένα το θέμα, διότι ανέκαθεν μου άρεσε το συγκεκριμένο και ήθελα όσο το δυνατόν περισσότερο να το τελειοποιήσω και να το παρουσιάσω ευπρεπέστατο.

Πιο αναλυτικά, η συγκεκριμένη πτυχιακή θα αποτελείται από 4 κεφάλαια. Στο 1^ο κεφάλαιο θα γίνει μια θεωρητική προσέγγιση του τι σημαίνει έλεγχος, το αντικείμενο και υποκείμενο του ελέγχου οι διάφορες μορφές του ελέγχου καθώς και η ιστορική αναδρομή της ελεγκτικής.

Στο 2^ο κεφάλαιο, θα αναλύσω το τι σημαίνει εξωτερικός έλεγχος, ποιοι μπορούν να κάνουν αυτό τον έλεγχο, τα χαρακτηριστικά των εξωτερικών ελεγκτών και γενικά κάποιες προσεγγίσεις σε αυτό το κομμάτι.

Στο 3^ο κεφάλαιο, θα αναφέρω τις ελεγκτικές εταιρίες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, αναφέροντας τις πιο γνωστές που υπάρχουν, αναλύοντας το ποσοστό που καταλαμβάνουν στην αγορά, καθώς επίσης και τις BIG 4 ελεγκτικές εταιρίες.

Τέλος, στο 4^ο κεφάλαιο θα υπάρχει το πρακτικό παράδειγμα της πτυχιακής εργασίας, όπου παραθέτω ένα ερωτηματολόγιο με γενικές ερωτήσεις σε έναν ελεγκτή της αρμόδιας ΔΟΥ ¹ΚΕΡΚΥΡΑΣ καθώς επίσης και μία ανάλυση για έναν έλεγχο που πραγματοποίησε αναλύοντας μου τα βήματα και τα στάδια που ακολουθεί ένας ελεγκτής.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Έλεγχος, Εξωτερικός Έλεγχος, Εξωτερικός Ελεγκτής, Ελεγκτικές εταιρείες.

---

¹ Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία

ABSTRACT

This graduate work is the final stage of my studies in the ACCOUNTING and FINANCIAL SECTION of TEI OF EPIRUS. It is a challenge to me, because i have always liked it and i wanted to perfect it as much as possible and to present it perfectly.

More specifically, this work will consist of 4 chapters. The first chapter will become a theoretical approach to what audit means, the subject and subject of control, the various forms of control and the historical audit review.

In Chapter 2, i will analyze what external control means, who can do this, the categories of external auditors, and generally some approaches to this subject.

In chapter 3, i will mention the auditing companies operating in Greece, mentioning the best known ones, analyzing the percentage they occupy in the market and also the BIG 4 auditin companies.

Finally, in the 4th chapter there will be the practical example of the dissertation, in which i quote a questionnaire with general questions to an auditor of the competent public financial service, as well as an analysis for an audit that I conducted by analyzing the steps and the steps followed by an auditor

KEY WORDS: Audit, External audit, External auditor, Auditing companies.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ευχαριστίες	6
Περίληψη	7
ABSTRACT.....	8
Πίνακας Περιεχομένων.....	9
Κεφάλαιο 1(θεωρητική προσέγγιση του ελέγχου).....	11
1.1 Ιστορική αναδρομή της ελεγκτικής.....	11
1.2 Ορισμός του ελέγχου.....	13
1.3 Αντικείμενο-υποκείμενο ελέγχου.....	14
1.4 Οι κατηγορίες του ελέγχου.....	17
1.5 Βασικά στοιχεία του ελέγχου.....	19
Κεφάλαιο 2(Εξωτερικός έλεγχος).....	21
2.1 Η έννοια του εξωτερικού ελέγχου.....	21
2.2 Το νομοθετικό πλαίσιο του εξωτερικού ελέγχου.....	21
2.3 Το θεσμικό πλαίσιο του εξωτερικού ελέγχου.....	22
2.4 Τα διεθνώς αναγνωρισμένα στάδια του εξωτερικού ελέγχου.....	23
2.5 Μέθοδοι διεξαγωγής εξωτερικού ελέγχου.....	25
2.6 Σώμα ορκωτών ελεγκτών λογιστών(ΣΟΕΛ).....	31
2.7 Ο ρόλος του εξωτερικού ελεγκτή.....	32
2.8 Πλεονεκτήματα από την χρησιμοποίηση εξωτερικού ελεγκτή.....	34

Κεφάλαιο 3(Οι ελεγκτικές εταιρίες στην Ελλάδα)..... 36

3.1 Οι ελεγκτικές εταιρίες στην Ελλάδα.....36

3.2 Το μερίδιο που καταλαμβάνουν στην ελληνική αγορά.....38

3.3 Οι "BIG 4" ελεγκτικές εταιρίες.....43

Κεφάλαιο 4(Ερωτηματολόγιο-πρακτικό παράδειγμα εξωτερικού ελέγχου)

4.1 Ερωτηματολόγιο σε εφοριακό ελεγκτή.....45

4.2 Πρακτικό παράδειγμα εξωτερικού ελέγχου.....48

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.....50

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....52

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ.....53

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

1.1 Ιστορική αναδρομή της ελεγκτικής

Τα πρώτα ίχνη για την ύπαρξη λογιστών και ελεγκτών βρίσκονται στους αρχαίους χρόνους. Πιο αναλυτικά :

➤ **Σ τ η ν Β α β υ λ ώ ν α 3000 π . χ**

Στους Νινευίτες υπήρχαν εμπορικοί νόμοι , που καθόριζαν τον τρόπο διενέργειας των συναλλαγών. Ο γραμματέας , που σημείωνε πάνω σε μεγάλες πλάκες τις μεγάλες συναλλαγές και τις νομιμοποιούσε με την υπογραφή του , ήταν ο Πραγματογνώμονας – Λογιστής της εποχής εκείνης .

➤ **Σ τ η ν α ρ χ α ί α Α ί γ υ π τ ο**

Το κράτος δημιουργούσε <<Επόπτες >> για τον έλεγχο των συγκομιδών των Φαραώ, προκειμένου να προσδιοριστεί η φορολογητέα ύλη που τους αναλογούσε .

➤ **Σ τ η ν Α ρ χ α ί α Α θ ή ν α**

Πριν το 300 π.χ , είχαν ιδρυθεί :

- Το Σώμα ή Συνέδριο Λογιστών για την επίβλεψη των οικονομικών του Κράτους Οι Λογιστές διενεργούσαν ελέγχους στους δημόσιους ταμίες και όσοι από αυτούς παρανομούσαν οδηγούντο στη Δικαιοσύνη.
- Το Σώμα Ελεγκτών (αναθεωρητών) , που αποτελείτο από 10 έφορους ,εκλεγμένους από το λαό , οι οποίοι ονομάζονταν ‘‘ευθηνοί ‘‘ και είχαν

αρμοδιότητα τον έλεγχο των λογαριασμών των αρχόντων που αποχώρησαν από το αξίωμα τους.

➤ **Σ τ η ν Α ρ χ α ί α Ρ ώ μ η**

Στην Αρχαία Ρώμη , ο έλεγχος των οικονομικών του Κράτους είχε ανατεθεί στους Υπάτους ή Κήνσορες ή Ταμίες , οι οποίοι εξέταζαν τους λογαριασμούς των επαρχιών και είχαν την επίβλεψη του δημόσιου θησαυρού., στη συνέχεια δε υπέβαλαν το σύνολο των λογαριασμών στη Σύγκλητο για έγκριση.

➤ **Σ τ η ν Α ν α γ έ ν ν η σ η (1 3 ο α ι ώ ν α)**

Κατά την Αναγέννηση καθιερώνεται μία υποτυπώδης μορφή εσωτερικού ελέγχου. Στην Ιταλία ασχολούνται δύο διαφορετικά πρόσωπα για τον έλεγχο των οικονομικών. Επίσης στο Υπουργείο Οικονομικών της Αγγλίας είχε καθιερωθεί το πρώτο κατάστιχο να φυλάσσεται από τον θησαυροφύλακα , ένα δεύτερο από τον Γραμματέα της Καγκελαρίας και ένα τρίτο από τον αντιπρόσωπο του Βασιλιά. Η πρώτη εμφάνιση του όρου **Auditor** (ελεγκτής) είναι την εποχή του *Ε δ ο υ ά ρ δ ο υ τ ο υ Α* , *ό π ο υ ο ι*
κ α τ α χ ρ α σ τ έ ς , *κ α τ ά τ η ν μ α ρ τ υ ρ ί α τ ω ν*
ε λ ε γ κ τ ώ ν ,
ο δ η γ ο ύ ν τ ο σ τ η φ υ λ α κ ή.

➤ **Σ τ η Γ α λ λ ί α**

Στη Γαλλία ιδρύθηκε , στα τέλη του 17ου αιώνα το Ελεγκτικό Συνέδριο του Παρισιού για τον έλεγχο των Εθνικών λογαριασμών.

➤ **Σ τ η ν Α γ γ λ ί α (α ρ χ έ ς 1 9 ο υ α ι ώ ν α)**

Στην Αγγλία , στις αρχές του 19ου αιώνα , εισάγεται ο θεσμός των Ορκωτών Λογιστών , ο οποίος παράλληλα, υποστηρίζεται από την Αγγλική νομοθεσία.

Παράλληλα ιδρύονται οι παρακάτω επαγγελματικές ενώσεις των Ορκωτών Λογιστών :

1. <<*Society of Accountants in Edinburgh*>> (1854) , το οποίο μετονομάστηκε σε <<*Institute of Chartered Accountants in Scotland*>>
2. <<*Institute of Chartered Accountants in England and Wales*>>
3. <<*Society of Incorporated Accountants and Auditors*>> (1885, συγχωνεύτηκε με τις λοιπές ενώσεις το 1957)
4. <<*Institute of Chartered Accountants in Ireland*>>

➤ Σ τ η Ε λ λ ά δ α

Ουσιαστικός εξωτερικός έλεγχος σε ανώνυμες εταιρίες έγινε προσπάθεια να οργανωθεί στη χώρα μας για πρώτη φορά το 1931, όταν τα άρθρα 30 και 31 του Ν.5076/1931 << περί ανώνυμων εταιριών και τραπεζών >> προέβλεπε τη σύσταση και λειτουργία << Σώματος Ορκωτών Λογιστών >>, εκδόθηκαν μάλιστα και τον επόμενο χρόνο τα σχετικά διατάγματα <<περί συστάσεως και διοικήσεως του Σώματος Ορκωτών Λογιστών >>.παρόλα αυτά τα νομοθετικά κείμενα ατόνησαν και ο θεσμός δεν λειτούργησε.²

1.2 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Εδώ και πολλές δεκαετίες, ο ορισμός του ελέγχου διέφερε και οι απόψεις δεν συνέκλιναν τόσο, όσο γίνεται στην σύγχρονη εποχή. Αυτό κυρίως οφείλεται λόγω των σύγχρονων εγχειριδίων ελεγκτικής που μας δίνουν μια πιο ξεκάθαρη άποψη για το τι είναι ένας έλεγχος. Γι' αυτό τον λόγο έλεγχος είναι η συγκέντρωση από τον ελεγκτή τεκμηρίων σχετικά με ορισμένες πληροφορίες, για να διαπιστωθεί ο βαθμός

---

² ΚΑΝΤΖΟΥ ΚΩΝ. (ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ – ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ)

συμφωνίας μεταξύ των πληροφοριών αυτών και ορισμένων κριτηρίων και η έκφραση σχετικής γνώμης μέσω της έκθεσης ελέγχου. Δηλαδή, ο έλεγχος αποσκοπεί στο να διαπιστώσει εάν οι προς έλεγχο πληροφορίες έχουν προκύψει με βάση καθορισμένα κριτήρια. Ο ορισμός αυτός αφορά όχι μόνο τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων αλλά και διάφορες άλλες κατηγορίες ελέγχων.³

1.3 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ-ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αντικείμενο του ελέγχου είναι κατά κανόνα , η οικονομική διαχείριση ξένης περιουσίας όπως μπορεί να θεωρηθεί η έννοια περιουσία οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου από τρίτους που την διαχειρίζονται. Η περιουσία π.χ. μίας Α.Ε είναι ξένη περιουσία για όλους όσους την διαχειρίζονται . όμως για να πραγματοποιηθεί ο έλεγχος πρέπει να απεικονίζεται λογιστικώς η οικονομική διαχείριση. Κατά συνέπεια ο έλεγχος είναι συνυφασμένος με την ύπαρξη οικονομικής διαχείρισης ξένης περιουσίας ,εικονιζόμενης λογιστικώς. Η λογιστική καταγράφει και παρακολουθεί τις πράξεις της οικονομικής διαχείρισης και η ελεγκτική τις ελέγχει. Επιπροσθέτως, Ο έλεγχος στην οικονομική διαχείριση ξένης διαχείρισης είναι αναγκαίος για να αποφευχτού λάθη και απάτες και θεωρείται απαραίτητο συμπλήρωμα κάθε οικονομικής διαχείρισης , ένα είδος ασφάλισης για τα λάθη , την κλοπή και την απάτη , η δε αμοιβή του ελεγκτή , το ασφάλιστρο.

ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΕΛΕΓΧΟΥ

---

³ (Καραμάνης, 2008).

Υποκείμενο του ελέγχου θεωρείται και είναι ο ελεγκτής , δηλαδή το πρόσωπο που διενεργεί τον έλεγχο. Ο ελεγκτής είναι το απαραίτητο όργανο για να εξασφαλιστεί ορθολογική οργάνωση , λειτουργία και ομαλή οικονομική διαχείριση στη δημόσια και ιδιωτική οικονομία , γι' αυτό και ο θεσμός του ελέγχου και το λειτούργημα του ελεγκτή έχουν καθιερωθεί από αρχαιοτάτους χρόνους όπως έχει προαναφερθεί στην ιστορική αναδρομή.

Ο ελεγκτής ανάλογα με την εξάρτηση του, οικονομική ή άλλη , από την ελεγχόμενη οικονομική μονάδα και τον ειδικότερο τρόπο που αποβλέπει το έργο του, διακρίνεται σε δύο ειδών ελεγκτή: α) στον εσωτερικό ελεγκτή και β) στον εξωτερικό ελεγκτή.

- ✓ Εσωτερικός Ελεγκτής: Ο εσωτερικός ελεγκτής βρίσκεται σε σχέση μίσθωσης με την οικονομική μονάδα η οποία ελέγχεται, δηλαδή είναι υπάλληλος της. Το έργο του έχει κυρίως προληπτικό χαρακτήρα και συνίσταται στο να παρακολουθεί και να ελέγχει τις διαχειριστικές πράξεις και τις λογιστικές καταχωρήσεις, με σκοπό την άμεση επισήμανση θελημένων ή αθέλητων σφαλμάτων ή αντικανονικών και παρανόμων ενεργειών. Ο εσωτερικός ελεγκτής έχοντας ως βασική αποστολή την πρόληψη επιζήμιων ενεργειών ασκεί τα καθήκοντα του πριν ή στην διάρκεια της πράξης οικονομικής διαχείρισης καθώς και της λογιστικής καταχώρησης χωρίς όμως να αποκλείεται και ο έλεγχος ειδικών θεμάτων μεταγενέστερα. Η ιδιότητα του εσωτερικού ελεγκτή μπορεί να είναι με σαφήνεια διακεκριμένη, όπως γίνεται συνήθως στις μεγάλες επιχειρήσεις στην οποία υπάρχει ειδική υπηρεσία και στο Δημόσιο και τους μεγάλους Δημόσιους Οργανισμούς. Είναι δυνατόν όμως το ρόλο του εσωτερικού ελεγκτή να μην παίζει ιδιαίτερο πρόσωπο αλλά οι προϊστάμενοι διαφόρων

τμημάτων, παράλληλα με τα υπόλοιπα καθήκοντα τους (π.χ. έλεγχος και θεώρηση γραμματίων προς είσπραξη από τον προϊστάμενο του λογιστηρίου).

- ✓ Εξωτερικός Ελεγκτής: ο εξωτερικός ελεγκτής δεν έχει καμία υπαλληλική ή άλλη εξάρτηση προς την επιχείρηση που καλείτε να ελέγξει. Είναι λοιπόν εντελώς ανεξάρτητος και αδέσμευτος προς την οικονομική μονάδα που ελέγχει και καθόλου δεν επηρεάζεται από την διοίκηση της. Διενεργεί έναν πιο αντικειμενικό έλεγχο, έχει πολλά και ποικίλα πεδία δράσης(πιστοποίηση για την αλήθεια και την ακρίβεια των οικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων, για την πιστοληπτική ικανότητα τους κ.τ.λ.) και από το γεγονός αυτό ξεκινάει η ανάγκη οργάνωσης του εξωτερικού ελέγχου σε ανεξάρτητο λειτουργήμα που έχει αποκτήσει θεσμικό χαρακτήρα σε όλες τις οικονομικά ανεπτυγμένες χώρες. Τέτοιου είδους θεσμική αναγνώριση του λειτουργήματος έγινε και στην χώρα μας το 1955 , με το Ν.Δ.3329/1955 «περί συστάσεως Σώματος Ελλήνων Ορκωτών Λογιστών» που η λειτουργία του άρχισε το Νοέμβρη του 1956. Είναι ευνόητο ότι για να μπορεί ο ορκωτός ελεγκτής να ανταποκρίνεται στις μεγάλες και ποικίλες απαιτήσεις του τόσο σπουδαίου και λεπτού έργου του πρέπει να έχει και τα ανάλογα προσόντα που αναφέρονται τόσο στην προσωπικότητα του, όσο και στην επαγγελματική του συγκρότηση. Πρώτο και κύριο προσόν, θεωρείται το ήθος και η ακεραιότητα του χαρακτήρα, προσόν που απαιτείται από όλους τους εξωτερικούς ελεγκτές σε όλες τις χώρες του κόσμου.

Άλλα προσόντα που επίσης απαιτούνται είναι η άρτια επιστημονική κατάρτιση, η εξειδικευμένη πείρα, η ικανότητα ταχείας αντίληψης και βαθιάς και σίγουρης κρίσης, η επινοητικότητα, η αυτοπεποίθηση, η αναγκαία λεπτότητα για την εκτέλεση του λεπτού έργου του ελέγχου της εργασίας των άλλων, η ικανότητα ευχερούς και σωστής έκφρασης στον γραπτό και προφορικό λόγο, η επιμέλεια και η εργατικότητα.

1.4 ΟΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Κάθε έλεγχος που διενεργείται, είτε λογιστικός είτε διαχειριστικός, χωρίζεται σε ένα πλήθος κατηγοριών, αναλόγως των κριτηρίων που χρησιμοποιείται ένας έλεγχος.

α) Ανάλογα με την έκταση τους, σε γενικούς και ειδικούς.

- **Γενικός έλεγχος** είναι αυτός που επεκτείνεται σε ολόκληρη τη διαχείριση δοσμένης χρονικής περιόδου, συνήθως έτους· ειδικά γενικός έλεγχος είναι ο έλεγχος του ισολογισμού τέλους χρήσης.
- **Ειδικός έλεγχος** είναι εκείνος που έχει σαν αντικείμενο ένα συγκεκριμένο θέμα, έναν επίσης συγκεκριμένο τομέα (π.χ. έλεγχος ταμειακής διαχείρισης, έλεγχος πελατών, έλεγχος αποθεμάτων).

β) Ανάλογα με τον σκοπό τους σε προληπτικούς και κατασταλτικούς.

- **Προληπτικός έλεγχος** είναι αυτός που διενεργείται στη διάρκεια της εκτέλεσης της πράξης (στην έκδοση του εντάλματος πληρωμής, του γραμματίου είσπραξης κ.τ.λ.) και αποβλέπει, όπως δηλώνει και το όνομα, στην πρόληψη εκούσιων και ακούσιων σφαλμάτων.
- **Κατασταλτικός έλεγχος** είναι αυτός που διενεργείται μετά την εκτέλεση των πράξεων, άφορα τη διαχείριση μιας συγκεκριμένης περιόδου και αποβλέπει στην αποκάλυψη και την καταστολή εκούσιων ή ακούσιων σφαλμάτων.

γ) Ανάλογα με τη διάρκεια τους σε μόνιμους(διαρκείς) τακτικούς(περιοδικούς) και έκτακτους (περιστασιακούς).

- **Μόνιμος (διαρκής) έλεγχος** είναι αυτός που διενεργείται συνέχεια και τέτοιος είναι κύρια ο εσωτερικός προληπτικός έλεγχος.
- **Τακτικός (περιοδικός) έλεγχος** είναι αυτός που διενεργείται κατά περιόδους και τακτικά δηλαδή δεν είναι μεν συνεχής αλλά επαναλαμβάνεται τακτικά και αφορά τον έλεγχο της διαχείρισης τακτών χρονικών περιόδων (π.χ. τριμηνιαίας, εξαμηνιαίας κ.τ.λ.).
- **Έκτακτος (περιστασιακός) έλεγχος** είναι αυτός που διενεργείται σε έκτακτες περιπτώσεις,

δ) Ανάλογα με το πρόσωπο που διενεργεί τον έλεγχο, σε εσωτερικούς ελέγχους που διενεργούνται από τους εσωτερικούς ελεγκτές και εξωτερικούς που διενεργούνται από τους εξωτερικούς ελεγκτές. Αυτά τα δύο είδη ελέγχων που συνυπάρχουν στις καλά οργανωμένες επιχειρήσεις με διάφορους συνδυασμούς είναι ιδιαίτερης σπουδαιότητας

γιατί συνθέτουν το βασικό περιεχόμενο της ελεγκτικής. Πρέπει να διευκρινισθεί ότι τα πιο πάνω κριτήρια πολλές φορές συμβαδίζουν κάπως έτσι: Ο εσωτερικός έλεγχος είναι μόνιμος(διαρκής) έλεγχος, άλλα κατά κανόνα είναι και γενικός έλεγχος- ακόμη ο εσωτερικός έλεγχος είναι και προληπτικός, στις μεγάλες δε επιχειρήσεις περιλαμβάνει και τμήμα με τη μορφή του κατασταλτικού ελέγχου (υπηρεσία επιθεώρησης). Ο εξωτερικός έλεγχος είναι κατά κανόνα κατασταλτικός έλεγχος, άλλα μπορεί να είναι και προληπτικός όταν ο εξωτερικός ελεγκτής ελέγχει τις διαχειριστικές πράξεις πριν από την εκτέλεση τους (αυτό συμβαίνει κύρια στη

Δημόσια διαχείριση, όπου το Ελεγκτικό Συνέδριο «θεωρεί» τα εντάλματα πληρωμής πριν από την εκτέλεση τους). Ακόμα ο εξωτερικός έλεγχος μπορεί να είναι γενικός ή ειδικός, τακτικός (περιοδικός) ή έκτακτος κ.τ.λ.⁴

1.5 ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Παρακάτω θα αναφέρω αναλυτικά τα βασικά στοιχεία του ελέγχου που προκύπτουν από τον ορισμό του ελέγχου, βάση των συγχρόνων εγχειριδίων ελεγκτικής.

Το πρώτο βασικό στοιχείο του παραπάνω ορισμού είναι οι προς έλεγχο πληροφορίες. Οι πληροφορίες αυτές κατά κανόνα έχουν προετοιμαστεί από τη διοίκηση μιας οικονομικής μονάδας και συνιστούν το αντικείμενο του ελέγχου. Για να είναι δυνατή η διενέργεια ελέγχου, οι πληροφορίες αυτές πρέπει να είναι σε τέτοια μορφή, ώστε να επιδέχονται έλεγχο και επιβεβαίωση.

Το δεύτερο στοιχείο είναι τα κριτήρια ελέγχου τα οποία εξαρτώνται από τις προς έλεγχο πληροφορίες. Για παράδειγμα, εάν ο έλεγχος αναφέρεται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης το κριτήριο διενέργειας του ελέγχου αποτελεί το εφαρμοστέο πλαίσιο χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (λογιστικά πρότυπα). Εάν ο έλεγχος αναφέρεται στη φορολογική δήλωση της επιχείρησης το κριτήριο ελέγχου είναι οι σχετικές φορολογικές διατάξεις.

---

⁴ Σημειώσεις ΤΕΙ Ηπείρου

Το τρίτο στοιχείο του ορισμού είναι τα τεκμήρια ελέγχου τα οποία αναφέρονται σε κάθε είδους στοιχεία και δεδομένα που χρησιμοποιούνται για να εξακριβωθεί εάν οι προς έλεγχο πληροφορίες συμφωνούν με τα κριτήρια ελέγχου.

Το τέταρτο στοιχείο του ορισμού του ελέγχου αποτελεί ο ελεγκτής ο οποίος θα πρέπει να διαθέτει επαγγελματική δεοντολογία, ακεραιότητα, αντικειμενικότητα, επαγγελματική επάρκεια, εχεμύθεια καθώς επίσης θα πρέπει να είναι ανεξάρτητος ειδικός επαγγελματίας. Ο ελεγκτής πρέπει να κατέχει τις απαραίτητες γνώσεις και την εμπειρία ώστε να είναι σε θέση να κατανοήσει και να εφαρμόσει τα κριτήρια ελέγχου και την ικανότητα προσδιορισμού των δεδομένων και της ποσότητας των στοιχείων που χρειάζονται, ώστε να μπορεί να διατυπωθεί ένα αξιόπιστο πόρισμα πάνω στον έλεγχο αφού εξετάσει τα ελεγκτικά τεκμήρια. Για να είναι σωστή και αξιόλογη η δουλειά του ελεγκτή θα πρέπει να είναι ανεξάρτητος κατά τη διενέργεια του ελέγχου. Αυτή η ανεξάρτητη στάση υπαγορεύει ο ελεγκτής να παραμένει ανεπηρέαστος, τόσο σε ότι αφορά στην συγκέντρωση και αξιολόγηση των ελεγκτικών τεκμηρίων όσο και στη διατύπωση της επαγγελματικής του γνώμης.

Το τελευταίο στοιχείο του ορισμού του ελέγχου, είναι η έκθεση ελέγχου, δηλαδή ένα γραπτό κείμενο στο οποίο ο ελεγκτής εκφράζει την γνώμη του για το εάν και κατά πόσο οι ελεγχθείσες πληροφορίες συμφωνούν με τα κριτήρια ελέγχου. Η έκθεση αυτή αποτελεί και το μέσο επικοινωνίας του ελεγκτή με τα μέρη εκείνα που κατά νόμο ή συμβατικά είναι χρήστες της γνώμης του ελεγκτή, για τη λήψη οικονομικών αποφάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ο ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

2.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ο εξωτερικός έλεγχος διενεργείται στο λογιστικό σύστημα μιας μονάδας, αλλά και σε άλλα επιμέρους οργανωτικά συστήματα, τα οποία μπορούν εμμέσως να επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα του λογιστικού συστήματος, με την χρήση ελεγκτικών standards αλλά και άλλων μεθόδων τις οποίες θα κρίνει κατά περίπτωση αναγκαίες ο ελεγκτής.

2.2 ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Το σώμα ορκωτών ελεγκτών (ΣΟΕΛ) ιδρύθηκε βάση της νομοθετικής διάταξης(Ν 1969/91 ΑΡΘΡΟ 41,ΠΑΡ.1 ΚΑΙ 75) απελευθερώνοντας το επάγγελμα του ελεγκτή-λογιστή. Ο σκοπός των νόμιμων ελεγκτών είναι η άσκηση του ελέγχου της οικονομικής διαχείρισης των ιδιωτικών ή δημόσιων επιχειρήσεων, ανεξάρτητα από την όποια μορφή έχουν. Επίσης, με μία νομοθετική ρύθμιση (ΑΡΘΡΟ 2 Ν.3693/2008) δύναται στους ελεγκτές, να ιδρύουν ελεγκτικές εταιρείες όπου θα πρέπει να πληρούνται τα παρακάτω στοιχεία:

- 1) Τα φυσικά πρόσωπα που διενεργούν έλεγχο να έχουν την ιδιότητα του ελεγκτή.
- 2) Η πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου της ελεγκτικής εταιρείας να αποτελείται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν επαγγελματική άδεια.
- 3) Τα μέλη της διοίκησης να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα που διαθέτουν άδεια ασκήσεως επαγγέλματος.
- 4) Όλα τα πρόσωπα, να έχουν εντιμότητα.⁵

2.3 ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Στον εξωτερικό έλεγχο, οι ορκωτοί ελεγκτές, διενεργούν τον έλεγχο κυρίως στο λογιστικό σύστημα της οικονομικής μονάδας, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο που είναι διεθνώς αναγνωρισμένο. Σύμφωνα με το εν λόγω πλαίσιο:

I. Πιστοποίηση της ορθότητας: αντικειμενικός σκοπός του ελέγχου είναι κυρίως η πιστοποίηση της ορθότητας της παρουσίασης της οικονομικής μονάδας στις λογιστικές καταστάσεις αυτής, βάση των γενικών αποδεικτικών λογιστικών αρχών.

II. Έκθεση του ελεγκτή: η πιστοποίηση αυτή αναγράφεται στην έκθεση του ελεγκτή, η οποία αποτελεί το προϊόν επαγγελματικής και προσεκτικής εφαρμογής των ελεγκτικών , καθώς και κάθε άλλων μέσων και μεθόδων που είναι αναγκαία.

---

⁵ Νεγκάκης Ι. Ταχυνάκης Δ.(2013)

III. Σχετική έγγραφη εντολή: όλοι οι έλεγχοι αναλαμβάνονται μαζί με την σχετική έγγραφη εντολή, αλλά και χωρίς ικανή εξουσιοδότηση, στην οποία αναφέρεται το είδος ή ο σκοπός του ζητούμενου ελέγχου.

IV. Ελεγκτικό προσωπικό: κατά την διάρκεια του ελέγχου, το ελεγκτικό προσωπικό θα πρέπει να διατηρεί αμεροληψία, αντικειμενικότητα, ανεξαρτησία, αξιοπρέπεια και επαγγελματική ευθύνη, έναντι το ελεγχόμενου.

V. Εξειδικευμένα άτομα: κάθε έλεγχος και κάθε εργασία σχετική με αυτόν, θα πρέπει να αναλαμβάνεται από εξειδικευμένα άτομα, κατάλληλα προς την τεχνική εκπαίδευση και ικανότητα ως ελεγκτές. Ο ελεγκτής που την αναλαμβάνει φέρει την τελική ευθύνη για τον έλεγχο. Το δικαίωμα της υπογραφής έχουν μόνο αυτοί που κατέχουν την άδεια ορκωτού λογιστή όπου για να την αποκτήσουν περνούν από εξετάσεις γραπτές. Ωστόσο, και η εμπειρία καθορισμένης χρονικής διάρκειας, παίζει ρόλο στη διεξαγωγή ελέγχου υπό την εποπτεία ελεγκτή με άδεια.

VI. Επαγγελματική βελτίωση: Ο ορκωτός ελεγκτής θα πρέπει να είναι σωστός, υπεύθυνος και ικανός. Θα πρέπει να προσπαθεί συνέχεια να βελτιώνει την επαγγελματική και επιστημονική του κατάρτιση και ποιότητα των υπηρεσιών του. Θα πρέπει να είναι αντικειμενικός δίκαιος και ικανός να εξυπηρετήσει τους ελεγχόμενους πελάτες του, στα πλαίσια των δυνατοτήτων του και σύμφωνα με τις ευθύνες του προς την κοινωνία και το θεσμό του ανεξάρτητου ελεγκτή. Ως προς τους συναδέλφους του θα πρέπει να φέρεται

σωστά και να εργάζεται με τρόπο ώστε να προάγει καλές σχέσεις και συνεργασία μεταξύ των μελών του επαγγέλματος.

2.4 ΤΑ ΔΙΕΘΝΩΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΑ ΣΤΑΔΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Όπως όλοι μας γνωρίζουμε, ο ελεγκτής είναι ο κινητήριοις μοχλός για να διεξαχθεί ομαλά ένας προκαθορισμένος έλεγχος, προκειμένου να διασφαλιστεί η νομιμότητα, αλλά και η διόρθωση λαθών, υπηρετώντας με τον καλύτερο τρόπο την κοινωνία. Για τον λόγο αυτό ο ελεγκτής θα πρέπει να ακολουθεί ένα συγκεκριμένο μοτίβο, ακολουθώντας πιστά τα αναγνωρισμένα στάδια και χωρίς να ξεφύγει από αυτά.

Παρακάτω θα γίνει αναφορά των συγκεκριμένων σταδίων:

- ✓ **Σχεδιασμός του ελέγχου.** Ο υπεύθυνος ελεγκτής θα πρέπει να προγραμματίσει, σε συνεννόηση με τον ελεγχόμενο, τόσο τον χρόνο έναρξης του ελέγχου όσο και την κατάλληλη κατανομή εκείνων των φάσεων αυτού, ώστε ο έλεγχος τελικά να μην αποβεί σε βάρος, ούτε των ελεγκτών αλλά ούτε των ελεγχόμενων. Υπάρχουν στάδια και μεγέθη των λογιστικών καταστάσεων, των οποίων ο έλεγχος μπορεί να αρχίσει, έτσι ώστε να μειωθεί ο φόρτος εργασίας κατά την τελική φάση, που ακολουθεί του κλεισίματος των λογιστικών βιβλίων και της σύνταξης λογιστικών καταστάσεων από την ελεγχόμενη μονάδα. Η ανάθεση τμημάτων, ο προϋπολογισμός και ο επιμερισμός του συνολικού ελέγχου αυτού στο κατάλληλο ελεγκτικό προσωπικό γίνεται με τη βοήθεια ειδικών, για κάθε κλάδο επιχειρήσεων, ελεγκτικών οδηγιών και προγραμμάτων. Γι' αυτό ο έμπειρος ελεγκτής χρησιμοποιεί τα φύλλα εργασίας προηγούμενων ελέγχων, αν έχουν εγκριθεί από την ίδια ελεγκτική εταιρεία ή και προκαταρκτικές επαφές και συνεντεύξεις με το κατάλληλο προσωπικό της ελεγχόμενης μονάδας για ενημέρωση τουλάχιστον του φακέλου με τα γενικά στοιχεία της μονάδας.

- ✓ **Αξιολόγηση εσωτερικής οργάνωσης και ελέγχου** Γενικά, η μελέτη και η αξιολόγηση της εσωτερικής οργάνωσης της ελεγχόμενης μονάδας, αλλά και εκείνων των τμημάτων της, ειδικότερα του λογιστηρίου, της μηχανογράφησης και των αποθηκών, που άπτονται περισσότερο του διενεργούμενου ελέγχου, είναι το δεύτερο στάδιο μετά τον βασικό σχεδιασμό. Η εσωτερική οργάνωση περιλαμβάνει: το οργανόγραμμα της μονάδας, τις περιγραφές θέσεων εργασίας των διαφόρων τμημάτων, τα εγχειρίδια διαδικασιών και οδηγιών δράσεως, καθώς κάθε τεχνική ή μεθοδολογία και πολιτική προς την επίτευξη των στόχων της μονάδας γενικά ή και επιμέρους τμημάτων αυτής. Τον ελεγκτή περισσότερο ενδιαφέρει η εσωτερική οργάνωση του λογιστηρίου και ο τρόπος λειτουργίας αυτού (ειδικότερα η λειτουργία του συγκεκριμένου λογιστικού συστήματος).

- ✓ **Ανασκόπηση και επίβλεψη του ελέγχου** Για κάθε φάση και κάθε τομέα του ελέγχου, ο υπεύθυνος του ελέγχου θα πρέπει να προϋπολογίσει ικανό χρόνο για επίβλεψη και έλεγχο της εργασίας των υφισταμένων σε κάθε επίπεδο.

Φτάνοντας στο τέλος των σταδίων, θα πρέπει να γίνει γνωστό πως κατά την διάρκεια τους εξέχουσα σημασία διαδραματίζουν τόσο τα φύλλα εργασίας όσο και τα ικανά τεκμήρια. Ειδικότερα, από την μία πλευρά, το γεγονός του ελέγχου, καθώς και ο τρόπος διεξαγωγής αυτού αλλά και των λεπτομερειών, πάνω στα οποία ο ελεγκτής στήριξε την γνώμη η οποία εκφράστηκε, πρέπει να προκύπτει μέσα από τα φύλλα εργασίας. Τα φύλλα εργασίας αποτελούν ισχυρά αποδεικτικά στοιχεία σε περίπτωση που θα αμφισβητηθεί το πόρισμα του ελεγκτή ή τμήματα αυτού. Από την άλλη πλευρά, τα τεκμήρια που θα συλλέγουν από επιθεώρηση, παρατήρηση, ερωτήσεις, επιβεβαιώσεις και υπολογισμούς, θα πρέπει να είναι ικανά για να στηρίζουν τη γνώμη του ελεγκτή. Η διαδικασία αυτή συντελείται σε δύο στάδια, το πρώτο έγκειται στην συλλογή των τεκμηρίων και το δεύτερο στην αξιολόγηση αυτών.

2.5 ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Στην συγκεκριμένη υποενότητα, θα γίνει αναφορά των μεθόδων που χρησιμοποιούνται από τους άρτια καταρτισμένους ελεγκτές. Οι παρακάτω τρόποι είναι οι εξής:

1) Έλεγχος με δειγματοληψία

Με εξαίρεση ίσως ορισμένες ειδικές περιπτώσεις ελέγχου (π.χ. δικαστικές πραγματογνωμοσύνες) σε όλα τα υπόλοιπα είδη ελέγχου και ειδικά στον τακτικό έλεγχο ισολογισμού τέλους χρήσης, είναι ευνόητο ότι δεν είναι δυνατό να ελέγχεται λεπτομερειακά ολόκληρη ή διαχειριστική και λογιστική δουλειά της χρήσης που βέβαια θα απαιτούσε πολύμηνη απασχόληση και πολλούς ελεγκτές, οπότε ο έλεγχος θα γινόταν τροχοπέδη στις λογιστικές υπηρεσίες της ελεγχόμενης επιχείρησης και παράλληλα αντιοικονομικός. Γι' αυτό το λόγο υιοθετήθηκε παγκόσμια ή αρχή του δειγματοληπτικού ελέγχου (test), με δύο

βασικές μεθόδους: τον οριζόντιο έλεγχο και τον κάθετο έλεγχο, ενώ παράλληλα διεξάγονται και όλες οι δυνατές και χρήσιμες συγκεντρωτικές επαληθεύσεις και συμφωνίες.

2) Οριζόντιος έλεγχος

Ο οριζόντιος έλεγχος, ονομάζεται και προοδευτικός γιατί ξεκινώντας από τα δικαιολογητικά καταλήγει στα κονδύλια του ισολογισμού. Πρόκειται για τον λεπτομερή έλεγχο όλων των οικονομικών πράξεων μιας περιόδου π.χ. δέκα ήμερες σύμφωνα με πλήρες λογιστικό κύκλωμα· δηλαδή εδώ ελέγχονται λεπτομερειακά όλα χωρίς εξαίρεση τα δικαιολογητικά της περιόδου που έχει επιλεγεί από άποψη πληρότητας, νομιμότητας κ.τ.λ., ελέγχεται η βασισμένη στα δικαιολογητικά, ορθή διατύπωση των εγγραφών στα αναλυτικά ημερολόγια, ελέγχεται η ενημέρωση των αναλυτικών καθολικών και λοιπών βοηθητικών βιβλίων, ελέγχονται οι συγκεντρωτικές έγγραφες στο συγκεντρωτικό ημερολόγιο και η ενημέρωση του γενικού καθολικού, επαληθεύονται, με τα ισοζύγια, οι αριθμητικές συμφωνίες κ.τ.λ.

Η απεικόνιση διαγραμματικά έχεις ως εξής:

3) Κάθετος έλεγχος

Ο κάθετος έλεγχος που αποκαλείται και αναδρομικός, γιατί από τα κονδύλια τού ισολογισμού καταλήγει στα δικαιολογητικά, αποτελείται από την εκκίνηση, από τα κονδύλια τού ισολογισμού (και του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης πού τον συνοδεύει) και τη μετάβαση, μέσω των Ισοζυγίων, στους λογαριασμούς των αναλυτικών καθολικών, με την επισκόπηση (του περιεχόμενου) κάθε ένα από τα οποία επιλέγονται τα κονδύλια, για τον έλεγχο των οποίων, στη συνέχεια, αναζητούνται τα σχετικά δικαιολογητικά για έλεγχο. Προκειμένου π.χ. για τακτικό έλεγχο Ισολογισμού τέλους χρήσης, κατά τον έλεγχο κάθε λογαριασμού δαπάνης, πρέπει να γίνονται οι εξής βασικές ελεγκτικές διαδικασίες:

α) Να γίνουν όλες οι αναγκαίες επαληθεύσεις και αριθμητικές συμφωνίες, έτσι πού να διαπιστωθεί αν ό ισολογισμός και ό λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης περιλαμβάνουν όλα τα οριστικά υπόλοιπα του Γενικού Καθολικού της ημερομηνίας κλεισίματος του ισολογισμού. Η ελεγκτική αυτή διαδικασία δεν είναι αναγκαίο να προηγείται από όλες τις

άλλες (όπως πιο κάτω γίνεται σαφές) ούτε και αφορά μόνο τους λογαριασμούς δαπανών, άλλα όλους χωρίς εξαίρεση τους λογαριασμούς (ισολογισμού, δαπανών, εσόδων) περιλαμβάνει δε τα ακόλουθα:

I. Αντιπαραβολή οριστικού ισοζυγίου Γενικού Καθολικού που πρέπει να περιλαμβάνει και τους εξισωμένους λογαριασμούς με Γενικό Καθολικό, για να εξακριβωθεί αν έχουν περιληφθεί στο οριστικό ισοζύγιο όλοι οι λογαριασμοί του Γενικού Καθολικού.

II. Αντιπαραβολή Ισολογισμού με οριστικό ισοζύγιο Γενικού Καθολικού, για να επαληθευτεί το γεγονός ότι όλα τα υπόλοιπα του οριστικού ισοζυγίου έχουν καταχωρηθεί στον ισολογισμό.

III. Επαλήθευση αθροίσεων Ισολογισμού και οριστικού ισοζυγίου Γενικού Καθολικού.

IV. Επαλήθευση αθροίσεων Γενικού Καθολικού.

V. Αντιπαραβολή ισοζυγίων αναλυτικών καθολικών με αναλυτικά καθολικά, για να διαπιστωθεί αν όλοι οι λογαριασμοί έχουν συμπεριληφθεί στα Ισοζύγια.

VI. Επαλήθευση αθροίσεων αναλυτικών καθολικών (όλων ή μερικών σελίδων κάθε λογ/σμού κ.τ.λ.).

VII. Επαλήθευση αθροίσεων ισοζυγίων αναλυτικών καθολικών.

VIII. Αντιπαραβολή αθροισμάτων (χρέωσης, πίστωσης, υπόλοιπων) κάθε ισοζυγίου αναλυτικού καθολικού με τα αντίστοιχα ποσά τού οικείου λογαριασμού, που στο οριστικό ισοζύγιο Γενικού Καθολικού.

ΙΧ. Επαλήθευση ότι υπάρχει ή γνωστή συμφωνία αθροισμάτων χρέωσης και πίστωσης μεταξύ: οριστικού Ισοζυγίου Γενικού Καθολικού, Συγκεντρωτικού Ημερολόγιου, αναλυτικών ημερολόγιων, ισοζυγίων αναλυτικών καθολικών. Διευκρινίζεται ότι ή εκτέλεση των πιο πάνω επαληθεύσεων (No 1-9) δεν είναι αναγκαίο να ακολουθεί τη σειρά αυτή, ούτε και να γίνονται όλες πριν από τις διαδικασίες που περιγράφονται αμέσως πιο κάτω. Ή σειρά της εκτέλεσης εξαρτάται από τις συγκεκριμένες συνθήκες ελέγχου κάθε φορά, με κατευθυντήρια πάντα γραμμή την εκτέλεση κάθε διαδικασίας και τον καλύτερο τρόπο και στο συντομότερο χρονικό διάστημα (π.χ. ή επαλήθευση των αθροίσεων των λογαριασμών των αναλυτικών καθολικών και ή αντιπαραβολή των αθροισμάτων με τα αντίστοιχα

ποσά των ισοζυγίων των αναλυτικών καθολικών, είναι προτιμότερο να γίνεται κατά τη διάρκεια του ελέγχου κάθε αναλυτικού λογαριασμού).

Β) Επισκόπηση τής κίνησης κάθε αναλυτικού λογαριασμού με σκοπό: **i.** τη διαπίστωση ότι δεν έχουν καταχωρηθεί κονδύλια άσχετα με το περιεχόμενο τού λογαριασμού (δηλαδή που ανήκουν σε άλλο λογαριασμό)

ii. τη διαπίστωση ότι έχουν καταχωρηθεί όλα αυτά τα κονδύλια που αφορούν τη χρήση και μόνο αυτά (δηλαδή δεν περιλαμβάνονται και ποσά προηγούμενης ή επόμενης χρήσης) ·

iii. την επιλογή των κονδυλίων για τα όποια θα ελεγχθούν τα σχετικά δικαιολογητικά.

Γ) Λεπτομερής έλεγχος των δικαιολογητικών των κονδυλίων που έχουν επιλεγεί για το σκοπό αυτό.

Δ) Επαλήθευση των αθροίσεων (όλων ή μερικών σελίδων) τού λογαριασμού και αντιπαραβολή των τελικών αθροισμάτων με τα αντίστοιχα ποσά του σχετικού ισοζυγίου αναλυτικού καθολικού.

Τέλος, η διαγραμματική απεικόνιση του ελέγχου είναι η εξής:

Κάθε ελεγκτής, ανάλογα με τα στοιχεία του ελέγχου που πρέπει να διενεργήσει, χρησιμοποιεί μία από τις πέντε κατηγορίες προκειμένου να έχει μια πιο σαφή άποψη. Θα αναφέρω παρακάτω τις πέντε κατηγορίες:

- Χρηματοοικονομικοί έλεγχοι
- Λειτουργικοί έλεγχοι
- Έλεγχοι αποδοτικότητας
- Έλεγχοι συμμόρφωσης
- Ειδικοί έλεγχοι

Χρηματοοικονομικός Έλεγχος

Ο χρηματοοικονομικός έλεγχος ορίζεται ως ο έλεγχος για την διαπίστωση της ορθής παρουσίασης στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των οικονομικών μεγεθών που αφορούν στην χρηματοοικονομική θέση και στα αποτελέσματα της δράσεως των

οικονομικών μονάδων. Ο χρηματοοικονομικός έλεγχος ελέγχει βασικά την αξιοπιστία και αποτελεσματικότητα του λογιστικού συστήματος της ελεγχόμενης μονάδας στην μέτρηση και παρουσίαση των χρηματοοικονομικών μεγεθών και των αποτελεσμάτων της.

Λειτουργικός Έλεγχος

Κατά τον λειτουργικό έλεγχο επιδιώκεται να αξιολογηθεί κατά πόσο μια λειτουργία, συνολική ή αποσπασματική και όχι απαραίτητα χρηματοοικονομικής φύσεως, εκτελείται σύμφωνα με κάποια δεοντολογικά ή επιστημονικά κριτήρια και αρχές του συγκεκριμένου κλάδου, αλλά και σύμφωνα με τις γενικότερες επιχειρησιακές και διοικητικές αρχές (κανονισμούς, εγχειρίδια διαδικασιών, ελέγχους πληροφόρηση, κ.λπ.).

Έλεγχος Αποδοτικότητας

Ο έλεγχος αποδοτικότητας κυρίως απασχολεί τους εσωτερικούς ελεγκτές και ενδιαφέρεται για το αν μια διαδικασία ή λειτουργία σε έναν οργανισμό φέρνει θετικά αποτελέσματα σ' αυτόν.

Έλεγχος Συμμόρφωσης

Ο έλεγχος συμμόρφωσης σκοπό έχει την διαπίστωση της συμμόρφωσης με κάποιους προσυμφωνημένους όρους ή προδιαγεγραμμένες διαδικασίες των εμπλεκόμενων μερών (π.χ. συμμόρφωση προς τους όρους δανειακών συμβολαίων, συμβολαίων συνεργασίας ή χρήσης δικαιωμάτων ευρεσιτεχνιών, επιχορηγήσεων, προδιαγραφών έργων, κ.λπ.).

Ειδικοί Έλεγχοι

Ειδικός έλεγχος μπορεί να είναι κάθε έλεγχος ο οποίος δεν εμπίπτει σε μια από τις παραπάνω συγκεκριμένες κατηγορίες, αρκεί να έχει την ικανότητα ο ελεγκτής να τον διεκπεραιώσει. Σ' αυτούς ανήκει και ο δικαστικός έλεγχος του άρθρου 634 του Κώδικα Πολιτικής δικονομίας, που πραγματοποιούν εμπειρογνώμονες εξωτερικοί ελεγκτές.

2.6 ΣΩΜΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ(ΣΟΕΛ)

Το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (Σ.Ο.Ε.Λ) ιδρύθηκε το 1992 και πρόκειται για Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου(Ν.Π.Δ.Δ) που έχει ως καταστατικό του σκοπό την άσκηση του ελέγχου της οικονομικής διαχείρισης κάθε μορφής δημοσίων και ιδιωτικών οργανισμών και επιχειρήσεων, ανεξάρτητα από την νομική τους μορφή και από πρόσωπα με αυξημένα επαγγελματικά προσόντα, που ασκούν το έργο τους με διαφάνεια και υπευθυνότητα, προκειμένου να διασφαλίζεται η εγκυρότητα και αξιοπιστία των πορισμάτων, ακολουθώντας τα διεθνώς αναγνωρισμένα ελεγκτικά πρότυπα καθώς και την εσωτερική και κοινοτική νομοθεσία.⁶

2.7 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ

Ο εξωτερικός ελεγκτής, για να μπορεί να έχει μια πιο αντικειμενική άποψη σχετικά με την ελεγχόμενη οικονομική μονάδα, θα πρέπει εκτός από την υψηλή υπευθυνότητα και διαφάνεια που πρέπει να τον διακατέχει, να μην σχετίζεται με κανένα είδος δεσμού με άτομα τα οποία διοικούν μια οικονομική μονάδα, κάνοντας έτσι πιο σωστά την δουλειά του.

Οι ικανότητες των ελεγκτών για να διεκπεραιώσουν το έργο τους πρέπει να αντανακλούν τόσο στη δόμηση του χαρακτήρα και της προσωπικότητάς τους, όσο και τη σφυρηλάτηση της επαγγελματικής τους οντότητας. Άλλα απαραίτητα προσόντα που πρέπει να κατέχει ο ελεγκτής είναι τα ακόλουθα:

---

⁶El.wikipedia.org

- Υψηλό επίπεδο εξειδικευμένων γνώσεων, οι οποίες θα πρέπει να ανανεώνονται και να προσαρμόζονται σύμφωνα με τις δυναμικές εξελίξεις της οικονομικής επιστήμης.
- Απόκτηση πείρας μέσα από την μακροχρόνια ενασχόληση τους με το αντικείμενο του ελέγχου. Θα πρέπει τα θέματα που ασχολούνται να έχουν έναν αυξητικό βαθμό δυσκολίας έτσι ώστε η πείρα που θα αποκτάται να είναι πλήρως αξιοποιήσιμη για τα νέα δεδομένα που θα προκύπτουν.
- Αναπτυγμένη κριτική ικανότητα και αντιληπτικότητα, χωρίς ενδοιασμούς και χρονοτριβές. Η κρίση του είναι από τα βασικά προσόντα που πρέπει να διαθέτει ένας ελεγκτής για να κατανοεί και να ιεραρχεί τη σπουδαιότητα των μεγεθών της Ελεγκτικής.
- Ευστροφία πνεύματος και έφεση να αυτοσχεδιάζει και να επινοεί διαρκώς νέες μεθόδους και διαδικασίες, προκειμένου να μπορεί να απλοποιεί σύνθετες καταστάσεις.
- Σιγουριά και αυτοπεποίθηση για την ορθότητα του έργου του και τα συμπεράσματα στα οποία καταλήγει, για να μην γίνεται έρμαιο αντιφατικών στοιχείων και μεγεθών που επιδέχονται πολλές ερμηνείες.
- Λεπτότητα, διπλωματικότητα και διακριτικότητα στις επαφές του και στη εκτέλεση των καθηκόντων του, καθώς δεν είναι απλό ο έλεγχος του κύκλου των εργασιών και των άλλων προσώπων.
- Ευχέρεια τόσο στον προφορικό όσο και στο γραπτό λόγο. Καθώς και καλλιέργεια της ικανότητας να πείθει για την ορθότητα των απόψεων του και την αναγκαιότητα των πράξεων του.

- Προθυμία για συνεργασία με τους ελεγχόμενους και την καλλιέργεια σχέσεων αμοιβαίας κατανόησης και αλληλοενημέρωσης.
- Εργατικότητα, εμμονή και επιμέλεια στο έργο του ,το οποίο είναι ιδιαίτερα λεπτό, αποκλεισμός συμβιβαστικών λύσεων που θα μπορούσαν να αλλοιώσουν την εικόνα της ελεγχόμενης μονάδας για χάρη των διοικούντων και σε βάρος του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου.

2.8 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ

Η χρησιμοποίηση εξωτερικού ελεγκτή, μπορεί να αποφέρει ένας πλήθος πλεονεκτημάτων στις επιχειρήσεις. Μπορεί να υπάρξει ένα κόστος, παρόλα αυτά τα οφέλη είναι τόσο σημαντικά που δημιουργούν ένα κλίμα ασφαλείας και διαφάνειας στις υποχρεώσεις που έχει κάθε μία επιχείρηση.

Τα πλεονεκτήματα είναι τα εξής:

- 1) Ανώνυμες εταιρείες που προσλαμβάνουν τους Ελεγκτές τους από το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, απολαμβάνουν των κατά το άρθρο 37α του Κ.Ν 2190/1920, «περί Ανωνύμων Εταιρειών», πλεονεκτημάτων.
- 2) Ο διατασσόμενος έλεγχος διαχείρισεως των ανωνύμων εταιρειών ανατίθεται υποχρεωτικώς σε Ορκωτό ή Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές, εφόσον η ελεγχόμενη εταιρεία έχει τακτικό ελεγκτή λογιστή εκ του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών.
- 3) Για τις επιχειρήσεις οι οποίες υποχρεωτικώς ή προαιρετικώς χρησιμοποιούν Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή, το μετά τον έλεγχο δυνάμενο να εκδοθεί ειδικό πιστοποιητικό που αναφέρεται στο ποσό των καταβληθέντων μισθών και ημερομισθίων και στις αποδοχές εν γένει του απασχοληθέντος προσωπικού, απαλλάσσει τις επιχειρήσεις οιοδήποτε επανελέγχου επί του σημείου τούτου εκ μέρους ασφαλιστικού οργανισμού.

- 4) Ο Προϊστάμενος της αρμόδιας Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών, προκειμένου να καθορίσει τη φορολογική υποχρέωση των ανωνύμων εταιρειών, μπορεί να περιορισθεί και να λάβει υπ' όψη του αποκλειστικώς το παρά του Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή εκδιδόμενο ειδικό πιστοποιητικό ελέγχου περί του φορολογητέου εισοδήματος της επιχειρήσεως, εφόσον στο εν λόγω πιστοποιητικό γίνεται ρητή μνεία ότι εκδίδεται για φορολογικούς σκοπούς και ότι κατά τον έλεγχο των οικονομικών αποτελεσμάτων ελήφθησαν υπόψη οι διατάξεις των νόμων περί φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, καθώς και οποιαδήποτε άλλη διάταξη σχετική νόμου.

Στη περίπτωση αυτή, ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής οφείλει να παράσχει στον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ κάθε πληροφορία ή εξήγηση, την οποία το τελευταίος ήθελε ζητήσει σε σχέση με τον τρόπο τηρήσεως των βιβλίων και στοιχείων, τις εγγραφές που έγιναν σ' αυτά και γενικώς κάθε αναγκαίο στοιχείο ή διευκρίνιση, για τον προσδιορισμό της φορολογικής ύλης.

- 5) Οι ελληνικές ανώνυμες εταιρείες που δεν υπόκεινται στον υποχρεωτικό έλεγχο Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, μπορούν να εκλέγουν τους τακτικούς ελεγκτές λογιστές τους σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18. Στην περίπτωση αυτή, η εκλεγόμενη εταιρεία ή κοινοπραξία ελεγκτών μπορεί να διορίζει ένα μόνο Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή προς διενέργεια του τακτικού ελέγχου, αντί των προβλεπόμενων δύο τουλάχιστον τακτικών ελεγκτών λογιστών. Οι διατάξεις των άρθρων 16 και 18 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και σε κάθε περίπτωση που η ελεγχόμενη μονάδα χρησιμοποιεί προαιρετικά τις υπηρεσίες Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή για τη διενέργεια τακτικού ελέγχου επί της οικονομικής διαχειρίσεως και των οικονομικών καταστάσεων της.⁷

---

⁷ www.soel.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΟΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

3.1 ΟΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην χώρα μας, στον τομέα της ελεγκτικής, δραστηριοποιούνται 49 ελεγκτικές εταιρίες και μαζί 1095 ελεγκτές. Βλέπουμε ότι μπορούν και επιβιώνουν, λόγω της υποχρέωσης που έχουν οι επιχειρήσεις σε έλεγχο, δημιουργώντας έτσι μια διαρκή ζήτηση για τις υπηρεσίες τους. Παρόλα αυτά, οι μεγαλύτερες ελεγκτικές εταιρίες, για να βρίσκονται στην θέση που είναι, καθορίζουν μια τιμολογιακή πολιτική που τους κάνει πιο δυνατούς, έναντι των

άλλων εταιριών που βρίσκονται στον συγκεκριμένο κλάδο. Παρακάτω, θα γίνει ονοματική αναφορά των ελεγκτικών εταιριών μέσω του ΕΛΤΕ⁸:

- **ABACUS ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Α.Ε.**
- **ACES ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ Α.Ε.**
- **ACTION AUDITING ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ**

- **ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Ε.Π.Ε.**
- **AUDIRE ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ**
- **AUDIT OPINION ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ**
- **BAKER TILLY GREECE ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Α.Ε.**
- **BDO ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ**
- **C & A HELLAS ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Ι.Κ.Ε.**
- **DELOITTE ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ**
- **DELTA PARTNERS ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ ΑΕ**
- **DFK PD AUDIT ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

- **FRS ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ**
- **GRANT THORNTON Α.Ε. ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**
- **HBP ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ**
- **HLB HELLAS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ**
- **I & G AUDIT ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Ι.Κ.Ε.**
- **KMC ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Α.Ε.**
- **KPMG ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΑΕ**
- **KRESTON PRIME AUDIT ΙΚΕ**
- **KRP AUDITORS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ**
- **KSI GREECE ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Ι.Κ.Ε.**
- **LEVERAGE ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Α.Ε.**
- **MAZARS ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε.**

---

⁸ Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων

- METRON AUDITING S.A.
  - ΜΡΙ ΕΛΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
  - ΟΛΥΜΠΙΑ ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
  - ΡΚΦ ΕΥΡΩΕΛΕΓΚΤΙΚΗ Α.Ε.
  - Q.A.S. ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ ΕΠΕ
  - RSM GREECE ΑΕ ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
  - SMG ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
  - TGS (ΕΛΛΑΣ) ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Α.Ε.
  - TMS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ
  - V.N.T ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
  - AUDIT PLUS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ
  - ΑΞΩΝ ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΑΕ
  - ΑΡΤΙΑ ΠΟΡΕΙΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
  - ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ
  - ΕΛΕΓΚΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ
  - ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ
-
- ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ
  - ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ) ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ ΑΕ
  - ΚΥΠΡΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
  - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΙΓΑΛΑΣ & ΣΙΑ ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Α.Ε.
  - ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΝΕΧΙΑ EUROSTATUS ΑΕ
  - ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΜΟΥΡ ΣΤΗΒΕΝΣ Α.Ε
  - ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
(PRICEWATERHOUSECOOPERS Α.Ε.)
  - ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΟΡΚΩΤΟΙ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Ανώνυμη Εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών

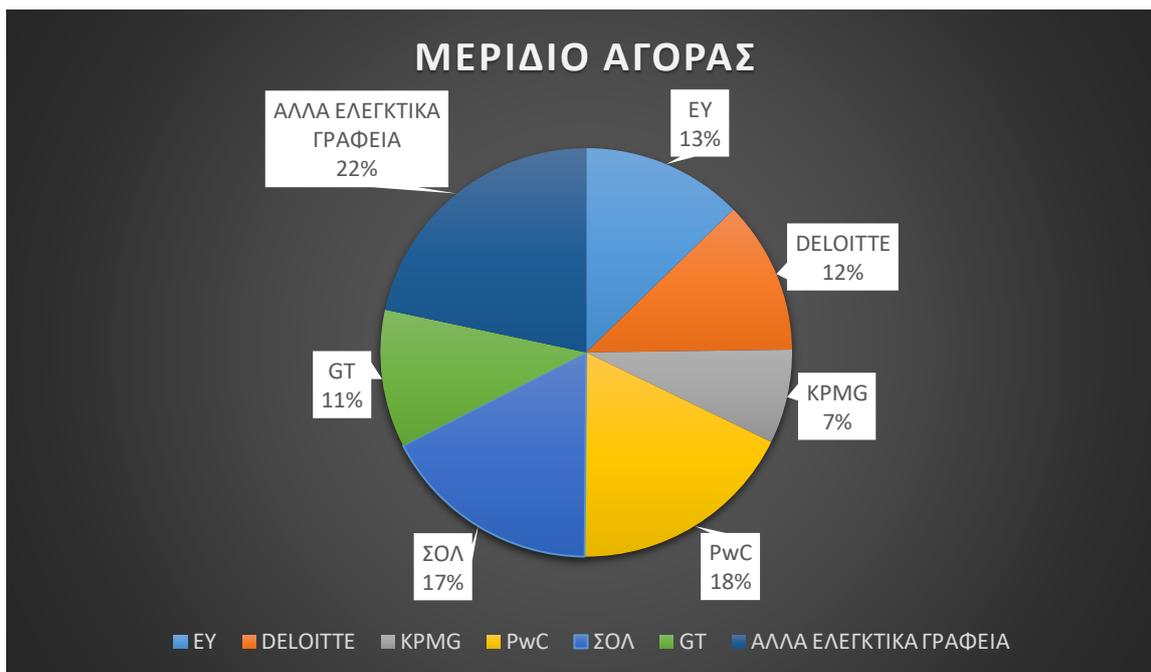
➤ ΩΡΙΩΝ ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Α.Ε.⁹

3.2 ΤΟ ΜΕΡΙΔΙΟ ΠΟΥ ΚΑΤΑΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Στην ενότητα που ακολουθεί , θα αναφέρω το μερίδιο που καταλαμβάνουν στην ελληνική αγορά οι μεγαλύτερες ελεγκτικές εταιρίες και το ποσοστό που έχουν οι μεγαλύτερες ελεγκτικές εταιρίες σε 1000 μεγάλες επιχειρήσεις που αναλαμβάνονται για την πραγματοποίηση ελέγχου . Αρχικά, στην παρακάτω "πίτα" θα απεικονισθούν τα ποσοστά της κάθε εταιρίας.

---

⁹ www.elte.org.gr

Σύμφωνα με το business news magazine¹⁰, όπου άντλησε τα οικονομικά στοιχεία και γενικά κάποιες πληροφορίες από το Directions business reports, οι 10 μεγαλύτερες ελεγκτικές εταιρείες έχουν στο πελατολόγιό τους το 83% του top1000 της ελληνικής αγοράς. Το μεγαλύτερο μερίδιο σε αυτήν τη λίστα παρουσιάζεται να έχει η ΣΟΛ Α.Ε., ενώ ακολουθούν με σειρά κατάταξης οι PwC, Grant Thornton, Deloitte, EY, KPMG, PKF, BDO, Ελληνική Ελεγκτική και Mazars. Αξίζει να σημειωθεί πως οι πρώτες τρεις ελεγκτικές εταιρείες καλύπτουν πάνω από το 50% των κορυφαίων επιχειρήσεων, καθώς και ότι -όπως φαίνεται στον σχετικό πίνακα- όλες οι εταιρείες της πρώτης δεκάδας έχουν σημαντικές επιχειρήσεις στο πελατολόγιό τους.

Επιπροσθέτως, οι οικονομικές επιδόσεις των ελεγκτικών εταιριών και συγκεκριμένα ενός δείγματος 17 εταιριών, για τη διετία 2015-2016, προκύπτουν τα εξής: ο συνολικός κύκλος εργασιών το 2016 ανήλθε στα 181,29 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας οριακή αύξηση 0,91% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2015. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως το 52,94% (9 εταιρείες) των υπό εξέταση επιχειρήσεων αύξησαν τις πωλήσεις τους το 2016.

¹⁰ www.businessnews.gr

Τα συνολικά μικτά κέρδη για το 2016 ανήλθαν στα 40,02 εκατ. ευρώ, καταγράφοντας άνοδο 2,16% σε σχέση με το 2015, ενώ το συνολικό αποτέλεσμα προ φόρων για το 2016 παρέμεινε για ακόμη μια χρονιά κερδοφόρο και διαμορφώθηκε στα 12,46 εκατ. ευρώ, σημαντικά αυξημένο κατά 18,27% έναντι του 2015. Μάλιστα το 94,12% (16 εταιρείες) των υπό εξέταση επιχειρήσεων είχαν κερδοφορία (κέρδη προ φόρων) για το 2016.

Επίσης, οι επιχειρήσεις διέθεταν για το 2016, συνολικό μετοχικό κεφάλαιο 9,96 εκατ. ευρώ (μειωμένο κατά 1,19% σε σχέση με το 2015) και συνολικά ίδια κεφάλαια ύψους 37,39 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 3,62% έναντι του 2015. Οι συνολικές υποχρεώσεις (μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες) ανήλθαν στα 87,71 εκατ. ευρώ το 2016 (αυξημένες κατά 2,58% σε σχέση με το 2015). Το γενικό σύνολο ενεργητικού το 2016 ανήλθε στα 125,1 εκατ. ευρώ, ενισχυμένο κατά 2,89%. Το 2016 οι επιχειρήσεις είχαν μικτό περιθώριο κέρδους 22,07% και εργάστηκαν με καθαρό περιθώριο κέρδους 6,88%. Η σχέση ξένων προς ίδια κεφάλαια για το 2016 διαμορφώθηκε στο 2,35%.

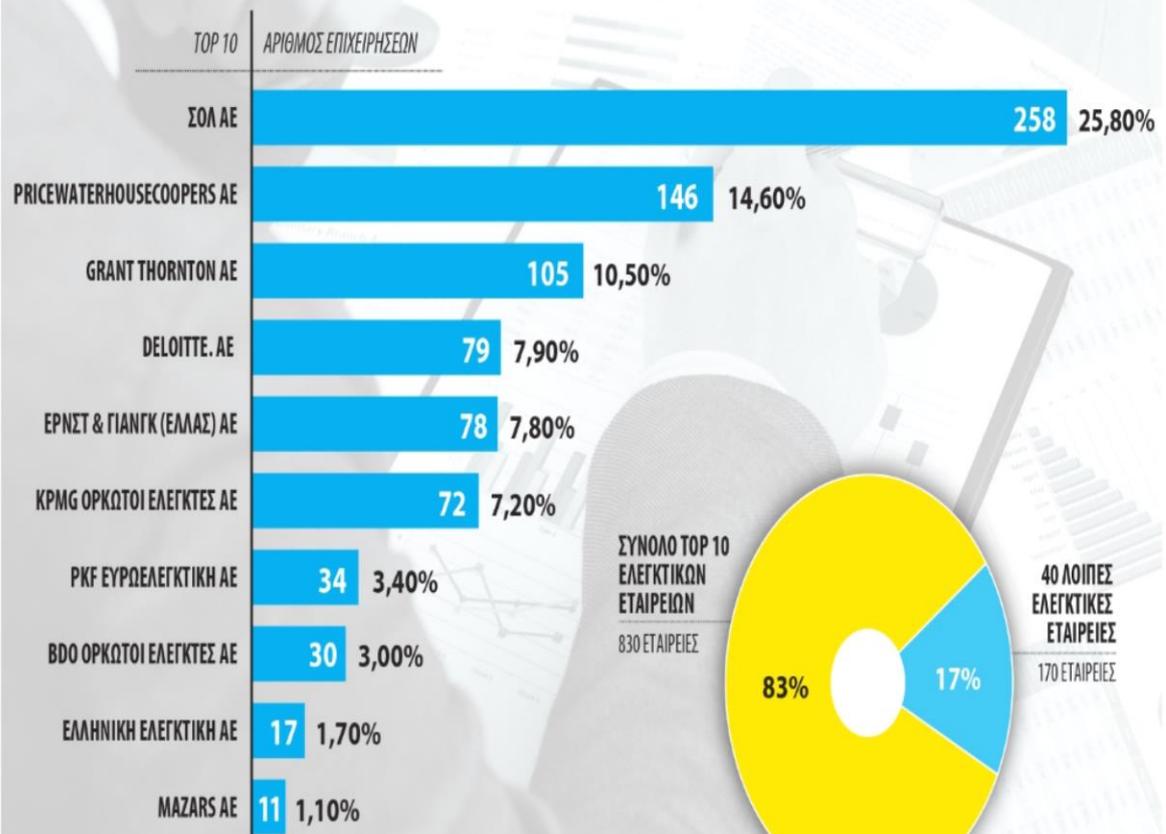
Στην κατάταξη με βάση τον κύκλο εργασιών του 2016 η PwC βρίσκεται στην πρώτη θέση, ενώ το Top 10 συμπληρώνουν με σειρά κατάταξης οι ΣΟΛ, EY, Deloitte, Grant Thornton, KPMG, Mazars, PKF Ευρωελεγκτική, BDO και Delta Partners¹¹.

Τέλος, στις επόμενες σελίδες, θα γίνει η αναφορά των ποσοστών που καταλαμβάνουν οι μεγαλύτερες ελεγκτικές εταιρίες σε 1000 μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς επίσης και τις πιο γνωστές που αναλαμβάνουν κάθε μία εξ' αυτών.

---

¹¹ www.businessnews.gr

ΕΛΕΓΚΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΩΣ «ΜΟΙΡΑΖΟΝΤΑΙ» ΤΙΣ 1.000 ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ;

ΠΗΓΗ: DIRECTION BUSINESS REPORTS

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟΙ ΠΕΛΑΤΕΣ

ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2016

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟΙ ΠΕΛΑΤΕΣ (ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΧΡΗΣΗ 2016)
ΣΟΛ ΑΕ	ΔΕΗ ΑΕ
	ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ
	ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Ι. & Σ. ΑΕΕ
	ΕΛΙΝΟΙΛ ΑΕ
	ΜΕΤΡΟ ΑΕΒΕ
PRICEWATERHOUSECOOPERS ΑΕ	ΑΛΦΑ - ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕ
	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ
	EUROBANK ERGASIAS ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ
	ΟΤΕ ΑΕ
	ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ
GRANT THORNTON ΑΕ	ΤΕΡΝΑ ΑΕ
	ΑΙΓΑΙΟΝ ΟΪΛ ΑΕ
	ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΕΑΕ
	JUMBO ΑΕΕ
	ΕΡΓΑ ΟΣΕ ΑΕ
DELOITTE. ΑΕ	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΕΛΛΑΣ) ΑΕ
	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ
	ΑΛΡΗΑ BANK ΑΕ
	CORAL ΑΕ
	ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ) ΑΕ	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ
	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΑΒΕΕ
	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΕ
	ΚΥΠΡΟΥ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ
	ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ
ΚΡΜG ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΑΕ	ΟΠΑΠ ΑΕ
	ΔΕΠΑ ΑΕ
	ΚΑΡΕΛΙΑ ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΕ
	WIND ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΑΕΒΕ
	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ ΑΕ
ΡΚF ΕΥΡΩΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΑΕ	ΕΤΕΚΑ ΑΕ
	ΚΕΝΤΡΟ ΚΙΝΗΤΗΣ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑΣ ΑΕΕ
	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ "VITAFARM" ΑΕ
	ENET SOLUTIONS-LOGICOM ΑΕΒΕ
	GTD ΑΕ
ΒΔΟ ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΑΕ	J&P - ΑΒΑΞ ΑΕ
	ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS ΑΕΒΕ
	ΜΕΓΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΑΕ
	ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΑΒΕΕ
	ΝΟΤΟΣ COM ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΑΕΒΕ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΑΕ	ΑΝΕΔΗΚ ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΑΕ
	ΔΕΣΦΑ ΑΕ
	ΚΑΥΚΑΣ Β. ΑΕ
	ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΑΕ ΜΑΡΜΑΡΑ-ΓΡΑΝΙΤΕΣ
	ΚΑΤΣΙΚΑΣ Δ. ΜΑΡΙΟΣ ΑΕ
MAZARS ΑΕ	ΑΧΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΕ
	ΣΕΚΑ ΑΕ
	ΛΑΡΣΙΝΟΣ ΑΕ
	NEWREST ΕΛΛΑΣ ΑΕ
	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΡΗΤΙΝΩΝ ΜΕΓΑΡΩΝ-ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΦΑΝΗΣ ΑΕ

ΠΗΓΗ: DIRECTION BUSINESS REPORTS

• **Σημείωση:** Η κατάταξη των επιχειρήσεων (σημαντικότεροι πελάτες βάσει κύκλου εργασιών 2016) πραγματοποιήθηκε με στοιχεία οικονομικής χρήσης 2016, βάσει των ισολογισμών οι οποίοι είχαν δημοσιευτεί μέχρι και την 31/03/2018. Στην έρευνα συμπεριλαμβάνονται εταιρείες οι οποίες ήταν ενεργοί κατά το κλείσιμο της χρήσης των δημοσιευμένων ισολογισμών τους.

3.3 ΟΙ “BIG 4” ΕΛΕΓΚΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Πριν περιοριστούν οι ελεγκτικές εταιρίες σε 4 για την σπουδαιότητα που διαθέτουν στο ρόλο που αναλαμβάνουν, μέχρι το 1990 υπήρχαν 8 μεγάλες εταιρίες, γνωστές ως “BIG 8”. Μετά από συγχωνεύσεις, αλλά και αποκαλύψεις σε οικονομικά σκάνδαλα που εμπλέκονταν μερικές εκ των μεγαλύτερων εκείνης της εποχής, έπαψαν οι μεγαλύτερες να αποτελούνται από 8. Όπως προανέφερα, με τα σημερινά δεδομένα, ο αριθμός τους επέρχεται σε 4 και είναι οι εξής:

- **DELOITTE:** Ιδρύθηκε το 1845 στο Λονδίνο και εδρεύει στη Νέα Υόρκη.
- **ERNST&YOUNG:** Ιδρύθηκε το 1903 στο Σικάγο και εδρεύει στη Νέα Υόρκη.
- **KPMG:** Ιδρύθηκε το 1870 στο Λονδίνο και εδρεύει στη Νέα Υόρκη.
- **PRICEWATERHOUSECOOPERS:** Ιδρύθηκε το 1850 στο Λονδίνο και εδρεύει στο Λονδίνο. Το 1998 η Price Waterhouse απορρόφησε την Coopers & Lybrand.

Εκτός από την χώρα που εδρεύουν, οι διεθνείς ελεγκτικές εταιρίες λειτουργούν στις υπόλοιπες χώρες σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο που έχει η κάθε χώρα ξεχωριστά. Λειτουργούν με την μέθοδο *franchising*, υποχρεώνοντας τους μετόχους τις τοπικής εταιρίας να πληρώνουν αμοιβή για το όνομα και για τις τεχνογνωσίες που λαμβάνουν. Τέλος, ακολουθούν τα πρότυπα εργασίας της αντίστοιχης πολυεθνικής(μητρική εταιρία), δεχόμενοι και τον έλεγχο για την τήρηση των συγκεκριμένων προτύπων.¹²

Οι 4 «μεγάλες» εταιρίες θεωρούνται έτσι λόγω των οικονομικών στοιχείων που παρουσιάζουν(127,8δισ συνολικών εσόδων), αλλά και των εταιριών που διαθέτουν σε κάθε άκρη του κόσμου . Παρακάτω, θα γίνει αναλυτική αναφορά των οικονομικών στοιχείων αλλά και των λογοτύπων τους:

---

¹² Καραμάνης Κ.(2008)

ΤΑ ΕΣΟΔΑ ΤΩΝ «4 ΜΕΓΑΛΩΝ» (2016 ΣΕ ΔΙΣ. \$) ΑΝΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	DELOITTE	PWC	KPMG	EY
ΕΛΕΓΧΟΙ	9,4	15,3	10,1	11,3
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ	20,5	11,5	9,7	10,6
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ	6,9	9,1	5,6	7,8
ΣΥΝΟΛΟ	36,8	35,9	25,4	29,7

Οι <<BIG 4>> δραστηριοποιούνται σε κάθε σχεδόν γωνιά της Γης. Διαθέτουν συνολικά 2.916 γραφεία σε 186 περιοχές του πλανήτη, ενώ το συνολικό τους προσωπικό εκτιμάται ότι αγγίζει τους 887.965 εργαζόμενους. Είναι υπεύθυνες για την αλήθεια των οικονομικών ανακοινώσεων των επιχειρήσεων προς επενδυτές και δημόσιες αρχές και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην παγκόσμια οικονομία μέσω των ελεγκτών τους.

Παρακάτω διαδραματίζονται τα λογότυπα των συγκεκριμένων εταιριών:¹³

¹³ www.efsyn.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ-ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

4.1 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1) Πως πήρατε την απόφαση να ακολουθήσετε ένα τόσο απαιτητικό επάγγελμα?

Απ: Ακολούθησα αυτό το επάγγελμα, λόγω της συνάφειας που είχε η οικονομική σχολή που αποφοίτησα, με το συγκεκριμένο αντικείμενο.

2) Ποια είναι αυτά τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει ένας ελεγκτής?

Απ: Ο εφοριακός ελεγκτής, πρέπει να έχει πείρα την οποία θα αποκτήσει με την πάροδο του χρόνου και εξασκώντας το επάγγελμά του εφοριακού ή (λογιστή φοροτεχνικού) πρέπει όμως να διαθέτει και τα παρακάτω ουσιαστικά προσόντα:

- Να είναι γνώστης της φορολογικής νομοθεσίας, καθώς και της νομολογίας των διοικητικών δικαστηρίων και των φορολογικών λύσεων, που δόθηκαν κατά καιρούς από τη Διοίκηση και το Υπουργείο Οικονομικών και πρέπει πάντα να ενημερώνεται για τις αλλαγές που «δυστυχώς» καθημερινά γίνονται στη φορολογική νομοθεσία .

- Να έχει πλήρη λογιστική κατάρτιση, ώστε να μπορεί γρήγορα να διαβάζει και να κατανοεί τα λογιστικά βιβλία τα οποία θα συναντήσει στις επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια των ελέγχων .

- Να έχει νομικές γνώσεις, δηλαδή γνώσεις του Εμπορικού και Αστικού Δικαίου, ώστε να μπορεί να κατανοήσει και να εφαρμόσει τις διατάξεις της νομοθεσίας, οι οποίες είναι σχετικές με τον έλεγχο που διενεργεί .

- Να έχει: μεθοδικότητα στην εργασία του, ευγένεια διακριτικότητα και εχεμύθεια , αντικειμενική κρίση , υπομονή και επιμονή , οξεία και ταχεία αντίληψη και πάνω από όλα ήθος .

3) Μέσω ποιας σχολής είχατε το επαγγελματικό δικαίωμα για να γίνεται ελεγκτής?

Απ: Γενικά, μέσω των οικονομικών σχολών. Εγώ προσωπικά αποφοίτησα από την οικονομική σχολή στην Λάρισα.

4) Ποιος είναι ο σκοπός ενός ελέγχου?

Απ: Ο φορολογικός έλεγχος διενεργείται από εφοριακό ελεγκτή προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθή εφαρμογή των διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας , με σκοπό να καθορίσει το συνολικό καθαρό εισόδημα κάθε φορολογούμενου για τη δικαιότερη κατανομή του φορολογικού βάρους (πληρωμή των φόρων) .

5) Πρέπει να πληρούν κάποια συγκεκριμένα κριτήρια οι ελεγκτές που αναλαμβάνουν εξωτερικό έλεγχο σε κάποια επιχείρηση ή οργανισμό?

Απ: Οι γνώσεις και η πείρα είναι τα σημαντικότερα κριτήρια, όπου αποκτούνται μέσω μιας πολύ καλής προϋπηρεσίας, είτε σε διάφορα τμήματα της εφορίας, είτε σε λογιστικά γραφεία, έτσι ώστε να τα λάβει υπόψιν ο έφορος, και να ορίσει ελεγκτές για πραγματοποίηση εξωτερικού ελέγχου.

6) Ποια κατά την γνώμη σας είναι η προτιμότερη συχνότητα ενός ελέγχου?

Απ: Καλό θα ήταν, όταν οι επιχειρήσεις έχουν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις, π.χ. ΦΠΑ, όπου πρακτικά δεν μπορεί να γίνει.

7) Ποια είναι τα δικαιώματα που κατέχετε κατά την πραγματοποίηση ενός ελέγχου?

Απ: **α)** Δικαιούται, να ελέγχει, κάθε εργάσιμη μέρα, τα βιβλία και στοιχεία του φορολογουμένου, τα οποία προβλέπονται από τον Κ.Β.Σ. καθώς και τα προαιρετικώς τηρούμενα βιβλία και να λαμβάνει γνώση της επαγγελματικής αλληλογραφίας,

β) Δικαιούται να ζητήσει μέσω του οικονομικού εφόρου, τις πληροφορίες, που χρειάζεται, από άλλες δημόσιες ή δημοτικές Υπηρεσίες, τράπεζες όσο και από ιδιωτικές επιχειρήσεις προκειμένου να ολοκληρώσει τον έλεγχό .

γ) Δικαιούται να επαληθεύσει το υπόλοιπο του βιβλίου ταμείου, των αποθεμάτων, των πρώτων υλών και των εμπορευμάτων, καθώς και των λοιπών στοιχείων της επιχείρησης.

δ) Δικαιούται, να προβαίνει σε κατάσχεση ανεπίσημων βιβλίων, εγγράφων και κάθε στοιχείου σχετικά προς το φορολογικό έλεγχο, εφόσον τα στοιχεία αυτά υπέπεσαν στην αντίληψη του κατά τη διάρκεια του ελέγχου, από τα οποία είναι δυνατό να προκύπτει απόκρυψη φορολογητέας ύλης.

ε) Δικαιούται, να ζητήσει Εισαγγελική συνδρομή εφόσον υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι στην οικία ή σε επαγγελματική εγκατάσταση του φορολογουμένου υποκρύπτονται βιβλία, έγγραφα, εμπορεύματα ή άλλα στοιχεία, τα οποία θα βοηθήσουν στον ακριβή προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης.

ζ) Δικαιούται, να ζητήσει Αστυνομική προστασία κατά τη διάρκεια του ελέγχου εφόσον κρίνει ότι απειλείται.

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Πριν μου παραθέσει ο ελεγκτής το πρακτικό παράδειγμα ελέγχου, μου ανέφερε τα τρία είδη ελέγχου που γίνονται συνήθως, δίνοντας μου να καταλάβω τις έννοιες τους.

ΕΙΔΗ ΕΛΕΓΧΟΥ

1. Προσωρινός έλεγχος γίνεται συνήθως για συγκεκριμένη φορολογία (Εισόδημα ή Φ.Π.Α. ή Φ.Μ.Υ κ.α.)
2. Προληπτικός έλεγχος γίνεται στην έδρα της επιχείρησης ξαφνικά προκειμένου να διαπιστωθεί ένα εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις (π.χ. έκδοση αποδείξεων, μαύρα βιβλία κ.α.).
3. Τακτικός έλεγχος γίνεται για όλες τις φορολογίες.

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΒΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟ ΤΟΥ 2018.

Αφού λάβαμε την εντολή ελέγχου από τον προϊστάμενο υπηρεσίας, όπου αναγράφει την ημερομηνία ελέγχου, την περιοχή και το είδος επιχείρησης που πρέπει να ελέγξουμε, κατευθυνθήκαμε στην επιχείρηση όπου επιδείξαμε την εντολή αλλά και τις ταυτότητες μας στον υπεύθυνο του καταστήματος για να ξεκινήσουμε την διαδικασία. Στην συνέχεια, ζητήσαμε την έκδοση απόδειξης από την ταμειακή μηχανή, της τάξης του ποσού των 0,10 ευρώ, για να ελέγξουμε την νομιμότητα της φορολογικής ταμειακής μηχανής, αλλά και τον αριθμό αποδείξεων που έχει εκδώσει μέχρι την στιγμή της προέλευσης μας. Διαπιστώσαμε ότι υπήρχε παράβαση όπου και το καταγράψαμε. Έπειτα, έγινε η αυτοψία του χώρου, για να δούμε αν οι δραστηριότητες της επιχείρησης είναι συναφείς με αυτές που έχουν δηλωθεί στην εφορία αλλά και αυτά που καταγράφονται στην άδεια. Αφού δεν βρήκαμε κάτι το επιλήψιμο, κατευθυνθήκαμε στην κουζίνα για να ελέγξουμε τα εμπορεύματα της επιχείρησης, όπου διαπιστώθηκε πως δεν υπήρχε κάποιο φορολογικό στοιχείο για την αγορά φρέσκων ψαριών που βρισκόντουσαν στο ψυγείο προς πώληση.

Συνεπώς ο υπεύθυνος, δεν ζήτησε, δεν έλαβε και δεν έδωσε τιμολόγιο για την αγορά ψαριών. Για τις δύο παραβάσεις, συντάχθηκε και αποδόθηκε ενυπόγραφα στον υπεύθυνο της επιχείρησης, υπηρεσιακό σημείωμα ελέγχου στο οποίο περιγράφονταν οι παραβάσεις και υπογράφηκαν και από τον ίδιο. Του αναφέραμε επίσης, πως έχει το δικαίωμα να υποβάλλει ένσταση εντός 5 ημερών, αν νιώθει πως αδικήθηκε στον έλεγχο.

Τέλος, στην υπηρεσία μας συντάχθηκε η έκθεση ελέγχου όπου υπογράφηκε από τον επόπτη και τον προϊστάμενο, καταλογίζοντας τις παραβάσεις και αποδίδοντας το αντίγραφο της στον φορολογούμενο, που ήταν υπεύθυνος στην επιχείρηση που ελέγξαμε.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Φτάνοντας στο τέλος της εργασίας και έχοντας εξαντλήσει όλο το εννοιολογικό πλαίσιο, κυρίως του εξωτερικού ελέγχου, έχουμε έρθει στο συμπέρασμα πως είναι ένας πολύ σημαντικός παράγοντας τόσο για την οικονομική μονάδα η οποία ελέγχεται, όσο και για το κράτος διότι μέσω του συγκεκριμένου ελέγχου, ελέγχεται η ορθότητα και φερεγγυότητα σε ότι έχει να κάνει με τις υποχρεώσεις προς το κράτος.

Ο έλεγχος, δεν είναι μια έννοια πρωτόγνωρη η οποία ξεκίνησε να υφίσταται μερικά χρόνια πριν. Όπως είδαμε στην αρχή της εργασίας ο έλεγχος έχει ξεκινήσει από τους αρχαιότερους χρόνους τότε που δεν υπήρχε αναπτυγμένη οικονομία, αλλά και τα κατάλληλα εργαλεία ώστε να παρακολουθείται η οικονομία. Παρ' όλα αυτά και με βάση την λογική, ο έλεγχος ήταν το πιο απλό "εργαλείο" για να υπάρχει η διαφάνεια στα πολύ απλά πράγματα που διέθεταν τότε. Επίσης, βλέπουμε πως και στην μεταγενέστερη εποχή, ιδρύθηκαν ελεγκτικά σώματα όπου έδωσαν το έναυσμα για την ανάπτυξη του ελέγχου και για την πιο οργανωμένη του μορφή.

Στην συνέχεια, γίνεται κατανοητό, πως ο έλεγχος δεν περιορίζεται σε μία μόνο κατηγορία. Υπάρχουν δύο κατηγορίες του ελέγχου. Ο εσωτερικός έλεγχος, ο οποίος γίνεται κυρίως για να ελεγχθεί η παραγωγικότητα μιας οικονομικής μονάδας καθώς επίσης και άλλες υποθέσεις της, που αφορούν την διοίκηση, και γίνεται συνήθως από άτομα τα οποία έχουν μίσθωση με την επιχείρηση, δηλαδή είναι εργαζόμενοι της. Ο εξωτερικός έλεγχος, ο οποίος γίνεται από άτομα, τα οποία πέρα από τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες που πρέπει να έχουν για να είναι καλοί ελεγκτές και να κάνουν σωστά της δουλειά τους, είναι ανεξάρτητα από την οικονομική μονάδα που ασκούν τον έλεγχο, δηλαδή δεν έχουν υπαλληλική ή προσωπική σχέση με την διοίκηση της. Επίσης, ο έλεγχος που ασκείται στην συγκεκριμένη περίπτωση διαφέρει από τον εσωτερικό διότι ο εξωτερικός έλεγχος έχει ως γνώμονα την ορθή παρουσίαση των οικονομικών στοιχείων που πρέπει να έχει κάθε οικονομική μονάδα. Γι' αυτό τον λόγο, γίνεται έλεγχος στο συγκεκριμένο κομμάτι και καταγράφονται οι τυχόν παραβάσεις στην έκθεση ελέγχου.

Τέλος οι επιχειρήσεις οι οποίες υπόκεινται σε υποχρεωτικό έλεγχο ή αυτές που δεν υπόκεινται αλλά επιθυμούν να ελεγχθούν, έχουν την δυνατότητα να ορίσουν ορκωτό ελεγκτή, ο οποίος είναι εγκεκριμένος και ανήκει στο ΣΟΕΛ(Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών), απολαμβάνοντας έτσι τα πλεονεκτήματα από την χρησιμοποίησή τους. Ένα πολύ καλό εξ αυτών είναι πως όταν εκδοθεί το ειδικό πιστοποιητικό με τους καταβληθείς μισθούς αλλά και τα καταβληθέντα ημερομίσθια, λαμβάνονται υπόψιν τόσο από τον προϊστάμενο της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας σχετικά με τον καθορισμό της φορολογικής υποχρέωσης, όσο και από άλλους οργανισμούς που θα επιθυμούσαν έλεγχο στο συγκεκριμένο σημείο. Έτσι, απαλλάσσονται από αυτή την υποχρέωση.

Πέρα όμως από αυτό, οι μεγάλες επιχειρήσεις μπορούν εξίσου να προσλαμβάνουν ορκωτούς ελεγκτές οι οποίοι ανήκουν σε ελεγκτικές εταιρίες που εδρεύουν στην Ελλάδα. Οι συγκεκριμένες παρέχουν συμβουλευτικές αλλά και ελεγκτικές υπηρεσίες, συμβάλλοντας στην νομιμότητα και στην διαφάνεια στην εκάστοτε επιχείρηση που αναλαμβάνουν έλεγχο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✓ ΚΑΝΤΖΟΥ ΚΩΝ, ελεγκτική – θεωρία και πράξη, εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα 1995
- ✓ Καραμάνης Κ. (2008). Σύγχρονη ελεγκτική θεωρία και πρακτική σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα, εκδόσεις Μέμφις ΑΕ, Αθήνα
- ✓ Σημειώσεις ΤΕΙ Ηπείρου
- ✓ Νεγκάκης Ι. Χρήστος Ταχυνάκης Δ. Παναγιώτης (2013) Σύγχρονα θέματα ελεγκτικής και εσωτερικού ελέγχου
- ✓ Κάντζος, Κ. και Χονδράκη, Α. (2006). *Ελεγκτική Θεωρία και Πρακτική II*, εκδόσεις Σταμούλη Α.Ε, Αθήνα

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

www.Wikipedia.org

www.soel.gr

www.elte.org.gr

www.businessnews.gr

www.efsyn.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΕΦΟΡΙΑΚΟ ΕΛΕΓΚΤΗ

1. Πως πήρατε την απόφαση να ακολουθήσετε ένα τόσο απαιτητικό επάγγελμα?
2. Ποια είναι αυτά τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει ένας ελεγκτής?
3. Μέσω ποιας σχολής είχατε το επαγγελματικό δικαίωμα για να γίνεται ελεγκτής?
4. Ποιος είναι ο σκοπός ενός ελέγχου?
5. Πρέπει να πληρούν κάποια συγκεκριμένα κριτήρια οι ελεγκτές που αναλαμβάνουν εξωτερικό έλεγχο σε κάποια επιχείρηση ή οργανισμό?
6. Ποια κατά την γνώμη σας είναι η προτιμότερη συχνότητα ενός ελέγχου?
7. Ποια είναι τα δικαιώματα που κατέχετε κατά την πραγματοποίηση ενός ελέγχου?

Τέλος, θα ήθελα να μου αναφέρετε ένα παράδειγμα ελέγχου που κάνατε σε κάποια επιχείρηση ή οργανισμό, αναλύοντας μου τον τρόπο και τα βήματα που ακολουθήσατε για να εξασφαλίσετε την νομιμότητα και την διαφάνεια.